

SOMNI ROBAT

Freda i tempestuosa nit autumnal de 1987 al mariner barri de la Barceloneta. Els profunds trons retronyen impetuosament entre les gèlides parets d'aquella antiga casa. Les gotes d'aigua que queien del cel quedaven incrustades als vidres de les finestres tot regalimant façana avall. El degoteig d'aquelles gotes en la finestra semblava dibuixar darrere el seu pas inquietants i sinistres sinalefes. Un fort vent removia amb violència les branques dels arbres. Inclús, alguns d'ells, els branquillons dels quals eren més llargs, rosaven lleugerament les finestres d'aquell edifici produint, en el contacte amb els vidres, un soroll pertorbador, exactament, com el d'unes ungles que rasquen una paret clamant auxili. Era talment com si aquella agitada tempesta adquirís vida pròpia i aquelles branques es convertissin en els seus braços, amb els que semblava amenaçar la pau dels inquilins i intentar penetrar les parets per entrar dins l'edifici. De cop i volta, un prodigiós i insòlit llampec, d'aquells que semblen anunciar una immediata fi del món, il·luminà durant un segon aquella incomparable escena. Allà hi romania ella, estirada al seu llit, regirant-se amb neguit, mal embolicada entre uns arrugats i suats llençols. El coixí jeia al fred terra de l'habitació després d'haver caigut en algun moment de la intensa nit, la roba penjada al pom de l'armari suggeria unes perverses ombres i un fort corrent d'aire obria i tancava la porta provocant uns compassats sons com el repicar d'uns tambors en una processó de Divendres Sant. Els silencis que la tempesta oferia com a treva entre tro i tro eren ocupats pels gemics i els laments d'aquella pobra dona que es removia, ara amb més intensitat, tot cridant: *"-No! Siusplau, no! Els hi ho suplico, deixin-me'l veure una sola vegada!"*.

De cop i volta, sobresaltada, inhalà un profund alè d'aire, i despertà de l'horripilant malson del qual acabava de despertar. Donà un cop d'ull al rellotge, que marcava les 4:33 del matí. Amb una respiració sanglotada i el rostre desencaixat s'eixugà la suor freda que li havia causat la tensió del malson i mirà de tornar-se a estirar i tancar els ulls per tal d'acabar la nit amb la màxima tranquil·litat possible i recuperar la son. Tot intent fou envà. Les crues escenes que havia viscut com a seves dins el somni eren inesborrables. Per molt que tanqués els ulls, la seva memòria no feia més que projectar els records d'aquelles dures imatges una i altra vegada. Era evident que, com sempre que aquell mateix malson irrompia amb força dins els seus somnis, seria incapaç de

poder descansar ni un minuts més. No era la primera vegada que la Sònia somiava tal dessolant situació, especialment durant les nits de tempesta com aquella, quan es repetien amb una major i estranya intensitat. Ni les visites als experts més prestigiosos de la ciutat havia aconseguit aturar-ho.

La Sònia, veient que s'havia desvetllat definitivament, decidí aixecar-se del llit. Poc imaginava llavors, que la realitat que l'esperava no seria gaire millor que la viscuda minuts abans dins aquell terrible malson. S'assegué al voral del llit i es calçà amb les seves velles i descosides sabatilles. No es molestà ni tant sols a encendre el llum. Després de gairebé tota una vida vivint sota aquell mateix sostre, era capaç de passejar-se per tots els compartiments de la casa amb una vena els ulls sense topar una sola vegada amb cap moble. De fet, ja en tenia suficient amb la tènue llum que es colava entre les persianes, pròpia d'aquells moments de matinada on comença a morir transitòriament la foscor de la nit. La imatge de la Sònia deixant-se arrossegar a través d'un llarg passadís pobrament il·luminat amb un pas cansat i deprimat amb la seva bata blanca, ara ja groguenca degut al pas dels anys, podria confondre's amb la de qualsevol mort vivent típic de les pel·lícules de George Andrew Romero. De fons, l'espòradica il·luminació que provocaven els violents llampecs i el retronar de la incessant tempesta dibuixaven un escenari del tot inquietant. En arribar al bany preparà la dutxa per tal que l'aigua estigués degudament escalfada quan ella hi entrés. L'agitació del malson l'havia deixat amb la gola seca, així que continuà el seu abatut pas fins a la cuina. Als seus gairebé cent anys, la vida li havia restat bona part de l'agilitat i la poca alçada que Déu li havia atorgat. L'inconscient ritual de col·locar un tamboret i pujar-hi a sobre per poder arribar a obrir l'armari on hi guardava els gots era un acte que guanyava en perillositat tot i repetir amb assiduïtat cada dia. Els escassos reflexos i l'extrema fragilitat dels seus ossos deixarien a qualsevol testimoni que presenciés l'escena amb l'ai al cor. I és que a la seva edat, i vivint sola, la Sònia mai s'aixecaria si un mínim error de precisió provocava la seva caiguda. Igual com el nen que, amb la més insòlita ignorància, creua el carrer sense mirar i esquiva miraculosament la malastrugança, només per aquella vegada, la Sònia esvaï la tragèdia una vegada més. La desgràcia que li deparava el destí aquell mateix matí no seria aquesta. Aprofitant que ja estava a la cuina preparà el tradicional cafè de cada matí. Per omplir el buit de la trista soledat amb la que s'aixecava encengué la televisió. Era tan d'hora que encara no havien començat les emissions. Poca importància tenia

per a la Sònia car continuava endormiscada degut a les escasses hores dormides. Es mostrava completament absent, com si una part d'ella continués encara dormint i hagués quedat atrapada dins el somni, talment com una somnàmbula. Només el xiular de la cafetera alertant-la que el cafè estava a punt l'immutà i la retornà altra vegada a la realitat del món d'on semblava haver escapat durant uns segons. En aquell moment aterrà de nou al món real i recordà que tenia la dutxa encesa i malgastant aigua inútilment. Deixà el cafè al marbre refredant-se, mai li havia agradat prendre-se'l recent acabat de fer i cremar-se la llengua, com sí tenia per costum fer el seu difunt marit, i es dirigí cap al bany. El vidre entelat i el fum propi del vapor d'aigua eren senyals inequívocs que la temperatura de l'aigua era excel·lent. La dutxa es prolongà una bona estona, la qual cosa la permetí gaudir d'uns segons d'absoluta tranquil·litat i poder calmar l'angoixa patida durant la nit. En acabar, es posà un càlid i suau barnús, en substitució de la bata, que desprenia una forta olor de suor després de la tensió de la nit. Fou a revisà el correu, només una carta, no en caldrien més, dins aquell petit sobre color crema, s'hi trobava l'anunciada desgràcia que l'esperava aquell matí de novembre.

Pocs segons després, la Sònia, totalment aliena a tot el que s'ocultava en aquella misteriosa carta, jeia asseguda a la taula de la cuina sucant un parell de magdalenes en el cafè al punt i atenent les primeres notícies del dia, ara ja més desperta que minuts enrere. Li encantava sentir com el tacte esponjós de la magdalena absorbia lentament el cafè i l'estovava al mateix temps que la dolçor d'aquella barreja es deixava assaborir dins el paladar tot escoltant les notícies del dia. Era tota una litúrgia que es repetia cada matí en aquella cuina sense accepcions. Aquell matí de 1987 les principals notícies circulaven entorn de l'inici de les obres per a la Barcelona Olímpica. Tot atenent aquella notícia, mirava d'obrir el sobre que havia rebut. Fou aquell l'instant en què s'adonà que el contingut de la carta era, exactament, la mateixa notícia amb la que els informatius encapçalaven les emissions del dia. El cor li feu un bot en escoltar aquelles tràgiques paraules: *“L'Ajuntament de Barcelona va acordar al ple d'ahir al vespre l'enderrocament dels pisos més vells dels barris de la Barceloneta i Poblenou, així com també dels populars xiringuitos, per tal de netejar la zona per a la futura Via Olímpica”*. Això incloïa el pis on la Sònia havia viscut tota una vida. Per a la ciutat en general, era un esdeveniment únic que desfermà l'optimisme i l'orgull entre tots els barcelonins. Una perfecta plataforma perquè Barcelona pogués rebre una profunda transformació i

canviar, en pocs anys, el que no podria aconseguir ni en un segle. No obstant això, la Sònia sentia que, sense que ningú li consultés, la desarrelaven de la seva Barceloneta que l'havia vist néixer. Sentia que des d'un cèntric despatx un fred i calculador ignorant sense escrúpols havia decidit dinamitar la vida que la Sònia havia dut fins llavors. Ara, el remullar d'aquelles magdalenes en la tassa de cafè semblava canalitzar el terrible enuig. El cafè ja no s'obria pas lentament i harmoniosament entre les suaus parets de la magdalena, sinó que ara eren els fragments de magdalena que bombardejaven amb bel·licositat la tassa de cafè remonent el líquid com un mar encrespat i esquitxant tot el seu entorn. La força amb què la Sònia estrenyia les magdalenes feia que es trenquessin i acabessin dipositades al fons de la tassa. El dia transcorregué amb una Sònia buida per dins i completament abatuda per la tràgica notificació.

Ja al capvespre, la Sònia contemplava amb posat reflexiu el rellotge que penjava de la paret de la cuina. Marcava que ja passaven gairebé vint-i-cinc minuts de les vuit del vespre i encara no tenia el sopar preparat. De tota manera, el que més l'inquietava no era pas què menjaria, sinó la imminent proximitat de la nit i per tant, d'haver de retrobar-se una nova nit amb el seu recurrent i terrorífic malson. L'última nit s'havia reproduït amb extrema intensitat, i el sol fet d'haver-s'hi d'afrontar novament l'esgarriava. Mentre pelava les patates que posteriorment abocaria a la olla amb les bajoques meditava sobre el temor que es repetís l'experiència. Des que era ben jove, l'havia envaït el mateix tipus de malson però la realitat i la proximitat amb què l'havia viscut la darrera nit la trastornaven profundament.

Acabat el sopar, havia arribat la temuda hora d'encaminar-se cap al llit. Confiava que la fatiga produïda per les escasses hores dormides li propiciaria una nit plàcida i de profunda son. S'estirà al llit i abans d'apagar el llum, com cada nit, es dirigí a la fotografia situada damunt la tauleta de nit. Se l'acostà al cor i, tot abraçant-la, li dedicà unes pregàries. A la fotografia s'hi apreciaven dos joves rostres envaïts per un exorbitant somriure. Una irreconeixible i rejoyenida Sònia amb uns llavis carnosos i sensuals i amb una llarga i morena cabellera, que el to blanc i negre de la fotografia intensificava, posava al costat d'un esvelt i elegant jove amb el posat seriós i la mirada alegre. Era en Martí, el marit que perdé uns anys enrere. Mai havia oblidat el record del seu difunt marit. La tristesa i la soledat amb què convivia la Sònia podrien acabar amb l'esperança de vida de qualsevol altra persona corrent, però ella era una dona forta i els records d'un passat gloriós al costat del seu Martí la mantenien en vida. Ja des del

primer dia de la seva absència, decidí que el buit que el seu espòs havia deixat no l'ompliria mai cap altre home. Estirada al llit, mirava de tancar els ulls i buidar el cap de mals pensaments, imaginant escenes agradables en un intent per fabricar-se un somni a mida que res tingués a veure amb el de l'altra nit. Intentava projectar els millors records al costat del seu Martí, passejant pel Port de la seva Barceloneta natal, agafats de la mà, en una de les sempre envejables tardes estivals que ens brinda el clima Mediterrani. Poc a poc, la Sònia començà a entrar en un profund trànsit i es deixa portar en un viatge en el temps fins als fabulosos anys trenta de la ciutat comtal... De cop i volta, es veu amb aquell vestit vermell que en Martí li havia regalat en el seu 20è aniversari, un vestit que encara avui guarda al fons de l'armari com a relíquia de museu, tot i que fa anys que no es veu en cor de posar-se'l. Decideix aturar-se en una gelateria on en Martí, sense ni tant sols preguntar-li, demana dos gelats de gerds, el preferit de la Sònia. Sempre havia sabut el que ella necessitava amb una simple mirada. Els passejos pel moll de la Barceloneta assaborint un gelat de gerds tot escoltant la piuladissa de les tradicionals gavines eren tot un clàssic de la joventut de la Sònia i constituïen els records d'aquella època on era feliç. En l'horitzó, la immensitat d'un blau mar Mediterrani que havia estat testimoni de tantes vivències junts. Un Mediterrani que sempre li feia recordar aquell fantàstic dia en què va conèixer en Martí. Sempre que el veia es preguntava si s'haguessin conegut de no ser per aquell fantàstic mar que banyava les costes de la seva ciutat. En el mateix horitzó on contemplava la bellesa del Mediterrani, un enorme núvol negre acabava d'enfosquir aquella sensacional escena. Lentament, avançava fins a on es trobava la parella. Era com si aquell núvol gegant els perseguís a consciència, suprimint al seu pas, enrabiats, tots els elements que feien d'aquell passeig, una paradisiàca postal. La claror d'aquella tarda estival havia desaparegut per complert, els ocells havien deixat de cantar i amb ells, havia mort tota l'harmonia que es respirava. De sobte, un sorollós tro sobresaltà la parella. En qüestió de segons, una terrible tamborinada els sorprengué. La pluja era tant intensa que no permetia veure res més enllà dels seus nassos. La Sònia cridava i cridava repetidament el nom del seu marit tot buscant-lo amb desesperació però ningú no contestava. Havia quedat completament sola en aquell Port inundat. Mirant de refugiar-se de l'enorme tempesta, entrà al primer edifici que trobà. Una vegada dins, començà a pujar unes llargues escales d'un brut i esquerdat marbre. Es recolzà un instant a la barana per no caure i el tacte era aspre i fred. Molt de fons, començà a escoltar els laments d'una dona. El lloc era realment esgarrifós però una estranya força

l'empenyia a continuar pujant aquelles escales. Semblava que l'escalinata no hagués d'acabar mai i a mesura que avançava en cada graó, els laments anaven sentint-se cada cop més pròxims. Exhausta, aconseguí arribar a dalt de tot. Una gran porta metàl·lica s'erigia davant seu. L'obrí. Era tot fosc. Era impossible saber què podia deparar el que hi hagués al darrere. L'estranya força que semblava dominar-la des de que havia entrat en aquell edifici la féu endinsar-s'hi. Tan bon punt penetrà aquella porta, aparegué estirada en un llit d'hospital sense poder moure's. L'aire que s'hi respirava en aquella habitació encara provocava més esgarifança que tot el que havia viscut fins al moment. Un Crist penjat a la creu i la imatge d'un jove Franco presidien l'escena. Ara, els laments provenien de l'habitació del costat. Era inevitable mostrar-se impassible davant la intensitat del dolor que desprenien aquells crits. La Sònia prengué atenció i per molt surrealista que semblés, no hi havia cap dubte, eren els laments de la pròpia Sònia a l'habitació del costat. De cop i volta, entrà dins la habitació d'aquell trist hospital el mateix núvol que l'havia perseguit al carrer i començà a descarregar aigua amb força sobre ella. Féu un bot del llit exaltada per la fredor d'aquelles gotes d'aigua. En el moment que posà els peus a terra s'adonà que es trobava ara en la seva habitació del pis de la Barceloneta, amb la seva groguenca bata i les descosides sabatilles. Donà una ullada al seu voltant i veié com fora al carrer pluvia més encara que la nit anterior. La finestra havia quedat accidentalment mal ajustada, i ara, fruit del fort vent que bufava, havia quedat oberta de bat a bat i havia començat a entrar aigua dins l'habitació. Havia tornat a passar. La Sònia havia tornat a tenir el mateix malson i aquesta vegada havia estat encara més real i més proper que cap altra nit. L'aigua que entrava per l'habitació arribava fins al llit, la qual cosa havia permès que la Sònia despertés i pogués escapar d'aquell terrible malson del qual havia estat presa una nit més. Tornava a repetir-se la mateixa escena, aquella foscor que l'envaïa, aquell tenebrós hospital, antic i descuidat, que semblava que s'hagués de derruir d'un moment a l'altra. La descripció d'aquell malson era una òptima metàfora sobre la seva vida. Una felicitat suprema que es veia envaïda per una terrible tempesta que la conduïa a la més absoluta soledat i la més tenebrosa foscor.

Aquells tempestuosos matinars de tardor accentuaven el record dels anys on, al costat del seu Martí, s'havia sentit immensament feliç. Veure com s'acostava aquells primers de desembre, dies en què es complien anys de la seva mort, l'abocava, inevitablement, a recordar aquell màgic despertar mirant els ulls, encara aclucats, del seu estimat.

Cada any sense excepció vivia el dolorós tràngol. Els primers records d'en Martí la feien viatjar al moll de la Barceloneta. Allà hi passejava acompanyada de les seves íntimes amigues Sandra i Júlia. Encarnaven perfectament el concepte, a vegades mitològic, de l'amistat eterna. Un trident d'amigues absolutament inseparable, que el pes dels anys va fer caure en l'oblit. Amb elles, la Sònia tenia el costum de sortir a passejar pels carrers del barri duran les èpoques d'adolescent, sobretot a la que arribava el bon temps. Corria l'abril, aquella meravellosa època de l'any en què arriba la visita de la tradicional caloretta primaveral, totalment oblidada durant els llargs mesos d'hivern, precursora de l'estiu que s'apropa. Les orenetes sobrevolaven el cel de la ciutat i les seves dolces refulgències semblaven actuar de missatgeres de la imminent arribada del bon temps. Eren unes tardes ideals per sortir a gaudir del sol de la ciutat i el Port del barri n'era el destí més freqüent. Una d'aquelles tardes de 1929 fou quan el veié per primera vegada. Allà s'hi trobava ell, el que després es convertiria en l'home de la seva vida, brut i suat, netejava les xarxes i posava en ordre la seva embarcació, juntament amb en Llorenç, el seu amic i company de professió. En Llorenç era fill d'una rica família a qui les coses anaven sobradament bé amb una peixateria familiar que portava dècades alimentant tot el barri. En Martí havia perdut el seu pare, víctima de tuberculosi, quan tan sols era un marrec de nou anys. Des de llavors vivia sol amb la seva mare. Havien de substituir amb grans dosis d'estima i sensibilitat mútua els pocs recursos econòmics que posseïen. Això feu que en Martí creixés rodejat d'humilitat i bondat, sempre amb un esperit treballador i sacrificat. Enamorava qualsevol persona que el conegués. La família d'en Llorenç, mostra de l'apreci que tenien cap el gran amic del seu fill, li asseguraren durant una pila d'anys poder treballar en el seu negoci. En Martí i en Llorenç eren inseparables, passaven gairebé totes les hores del dia junts. Sortien a fer el que era la seva passió, pescar, i les seves peces eren directament enviades a la peixateria de la família d'en Llorenç. En Martí estava encantat, duia exactament l'estil de vida que desitjava. Pescar l'emocionava i tot i que no es podia permetre una vida de luxes i facilitats se sentia una persona lliure i plena.

Cada tarda que la Sònia, la Sandra i la Júlia passejaven per davant de la gavarrà d'en Llorenç i en Martí, la Sònia mirava tímidament i de reüll el jove pescador del qual no en coneixia absolutament res. Era una mirada breu i vergonyosa. No volia aixecar cap sospita de les pesades amigues que l'acompanyaven. Sempre havia estat una dona tímida i sabia que si la Sandra o la Júlia percebien el seu interès en el pescador,

preferiria fondre's abans que haver de suportar els comentaris burlescos de les amigues al mig del moll. Poc a poc, la Sònia engendrà un sentiment d'admiració cap en Martí. Fins el punt, que més d'una tarda d'aquella primavera, decidí sortir ella sola a contemplar aquell moll que ja mai més veuria amb els mateixos ulls. Passava hores asseguda en uns escalons presa de l'encant d'en Martí. Tot i que ella mai ho sabés, ell també sentia fixació en aquella jove morenassa d'ulls foscos. Fou ell qui un inesperat dia es decidí a establir contacte amb aquella misteriosa dona. Les preguntes protocol·làries foren el tret de sortida a una amistat que amb el temps evolucionà a una màgica història d'amor. En pocs dies, les tardes de passejos de la Sònia pel moll ja acabaven amb un gelat de gerds o en una cafeteria al costat d'en Martí. En poques setmanes, ja compartien càlides tardes de Platja i entranyables diumenges de cinema. Era el tret de sortida a un estiu de somni i als millors anys de la vida de la Sònia. Aquell estiu del 29 fou inoblidable, així com els milers de moments que la parella compartí en els posteriors anys. Els esdeveniments seguiren el seu inevitable i desenfrenat curs, que culminà en una senzilla i fantàstica cerimònia per deixar constància del seu amor. Així fou com la parella es casà pel civil l'estiu del 1935. S'instal·laren al pis dels difunts pares de la Sònia. Foren uns anys realment intensos i es respirava una felicitat desbordada entre aquelles parets, període de somnis i esperances que els grisos anys de la Guerra feren volar pels aires.

En Martí, compromès amb el front, sentia que la República necessitava el suport de gent com ell perquè no s'ensorrés. Aquell inici de la dècada dels 30 es vivien uns anys de democràcia que desfermaven la il·lusió entre la gent. Era un preuat tresor per les classes populars, com ells dos, que calia preservar. Així fou com decidí servir al Front Republicà durant el conflicte. Va ser la primera experiència de la Sònia amb la soledat. La felicitat s'esborrà del rostre de la Sònia quan en Martí s'anà a la Guerra i mai més somrigué de la mateixa manera. Els tres anys que durà el conflicte els passà lluitant al front però, desgraciadament, caigué presoner de guerra i fou enviat a Burgos, al famós camp de concentració de *Miranda de Ebro*. Fins l'any 1947 estigué privat de tota llibertat. La llunyania del seu inseparable Mediterrani, de la seva Barcelona natal i del seu enyorat moll, així com també la llunyania de la seva mare i, especialment, la llunyania de la seva esposa el mataven dia rere dia. El somni, però, de poder retrobar-se amb la Sònia i crear una família el mantingué viu fins l'últim dia. Per la seva banda, la Sònia, no tenia cap notícia d'en Martí des que caigué pres. Estant al front alguna

carta havia rebut, però la darrera datava de juliol de 1938. No sabia tan sols si ja era mort o si encara era viu. Sempre havia confiat en la seva tornada. El no rebre notícies d'ell la desesperava, però no tenir constància de la seva defunció feia que no perdés l'esperança.

El patiment d'en Martí veié punt i final l'any 1947, quan es tancà el camp de concentració i fou posat en llibertat. El sol brillava especialment el matí en què sortí d'aquell espantós lloc i fins i tot l'aire que entrava als seus pulmons adquiria un aroma inusual. Estava assaborint el dolç sabor de la llibertat. No existeixen adjectius per descriure la il·lusió amb la que pujà al tren que el duria de tornada a Barcelona. Després de més deu anys podria retrobar-se amb la seva esposa. Hauria conegut algun altre home? Hauria iniciat una altra vida per tal de superar el dolor de la seva absència? Totes aquestes preguntes martiritzaven imperiosament el seu cap en aquell etern trajecte. Finalment, arribà el moment i els dubtes s'esvaïren. El barri estava irreconeixible. Els deu anys de la seva absència havien coincidit en els pitjors deu anys de la ciutat i això quedava palès a cada cantonada. Tan bon punt arribà davant la porta de la que havia estat la casa de la parella, un gèlid calfred el va recórrer de dalt a baix. Estava completament pres pels nervis. Picà a la porta. Els punys ni tan sols obeïen les ordres provinents del seu cervell. El cop sonà ridícul. Els nervis arribaven a tal punt que es veia incapaç de picar amb la suficient contundència com perquè des de l'interior s'escoltés. Ho provà un segon intent i el resultat fou igualment pèssim. Acte seguit, respirà profundament, mirant de calmar la seva ansietat, i aquest cop, li sortí un cop sec i totalment desproporcionat. Va anar de poc que no tira la porta a terra. Tant, que la Sònia s'espantà i acudí immediatament pensant que podria tractar-se d'alguna rutinària visita de les autoritats. Una veu tímida i tremolosa es deixà sentir des de l'altra banda:

- Quién es?
- Obre!!! Sóc en Martí!

La Sònia no tardà ni mig segon a obrir la porta i se li llançà als braços. L'abraçada durà minuts. Es viviren uns instants memorables. La parella es trobava totalment immersa en la seva realitat, aïllada completament de la mirada atònita de tot el barri. En adonar-se, una vegada es reduí l'efusivitat del retrobament, que eren el centre d'atenció, la

Sònia envermellí com un tomàquet i feu passar en Martí a casa. En Martí arrasà amb tot allò comestible que hi havia en aquella casa. Mentrestant, la seva dona li preparà una sopa que es begué en qüestió de segons. No recordava ja, aquella sensació del menjar calent recurrent el seva llengua i calmant-li aquella profunda fam amb la que ja s'havia acostumat a conviure. Després d'uns minuts de deliri, pujaren al dormitori. Allà passà l'inevitable i la parella recuperà tots els anys perduts. Era increïble que s'haguessin pogut retrobar després de més de deu anys. Si les parets d'aquella habitació parlessin, serien incapaces de trobar les paraules adients per definir la passió amb la què van fer l'amor. Passaren tot un dia, tota una nit, i fins i tot, bona part del matí següent, entrellaçats dins els llençols. No podien creure que el patiment de tants anys hagués arribat a la fi. La Sònia, entre petó i petó, anava posant en Martí al dia. Explicà tot allò que la Guerra havia canviat al barri, totes aquelles vides que s'endugué i totes aquelles tràgiques històries de silencis i traïcions que deixà. Un sense fi de diabòliques atrocitats que en Martí era incapaç d'escoltar. El que més importava és que ells dos estaven bé. Així com la Sandra, la Júlia...

- I la mare, què ha passat amb la mare, Sònia? Per què intentes evitar parlar d'ella?

No sabia com enfocar el tema la pobra Sònia. A la mare d'en Martí, la Guerra l'agafà amb una avançada edat i una considerable feblesa fruit de la vida tan sacrificada que havia portat. Per a gent com ella fou especialment complicada la lluita diària per a la supervivència. Morí en un dels bombardejos que assolà la ciutat de Barcelona. Per altra banda, el pare d'en Llorenç havia estat assassinat per la temible CNT, tristament famosa per la seva violència extrema que ni tan sols republicans com en Martí eren capaços de comprendre. Profundament dessolat, el Llorenç decidí allistar-se al front Nacional. En Martí restava cada vegada més bocabadat a mesura que la Sònia aprofundia en aquella història. Sense saber-ho, havien estat rivals durant la Guerra. De fet, podia ser que, sense adonar-se, s'haguessin vist les cares en qualsevol de les aferrissades batalles. Era possible, inclús, que, una de les tantes vegades que premé el gallet del seu fusell, el destí del seu tret fos directament contra el cos del seu gran amic. Podia ser que un dels tants cossos inerts que havia hagut d'esquivar després de cada batalla fos el d'en Llorenç. Totes les pors s'esvaïren quan la Sònia li explicà que havia tornat sa i victoriós d'aquell periple.

Després d'escoltar tot això, sentí com un profund sentiment li exigia veure i tenir una conversa directa amb en Llorenç. Necessitava fer-li una abraçada i comprovar que efectivament els dos amics estaven sans i estalvis. Aquell mateix matí es deixà caure pel moll, de bracet de la Sònia. Per uns segons, semblava que la parella hagués recorregut diversos anys en el temps. Cap dels dos obria la boca, no calia, la particular aroma del peix recentment pescat, la pau del mar en calma, el cantar de les gavines, aquella brisa marina, els llavis totalment salats pel contacte amb la sal marina que flotava en l'aire... Era com una mística experiència on intervenien tots els sentits: vista, olfacte, oïda, tacte, gust... Un silenci i una tranquil·litat que es veieren trencats quan en Martí veié el seu inseparable amic, Llorenç. Com un nen cap als braços de la seva mare, en Martí corregué directament cap a ell. Els dos cossos es fongueren en una tendra abraçada i els dos començaren a parlar pels descosits trepitjant-se mútuament i sense escoltar què deia l'altre. Tots dos tenien massa anècdotes per explicar després de tants anys sense intercanviar una sola paraula. Quedava clar que no n'hi havia prou amb un cafè de cinc minuts. La Sònia comprengué perfectament la situació, i marxà sigil·losament per no aixafar la màgia del retrobament. Quan en Martí girà el cap la Sònia ja havia desaparegut. Aprofitant que estaven damunt la gavarra, decidiren embarcar-se mar endins, tot rememorant vells temps. En Martí no sabia ni per on començar. Així que decidí escoltar primer les històries d'en Llorenç, que ja havia arrencat a explicar. No hi havia ni un sol retret entre tots dos. La Guerra s'havia emportat per endavant vides, esperances, somnis, promeses... però la seva amistat quedava clar que era inamovible. Podrien estar dies sencers explicant-se com havien viscut aquests anys i de fet, les hores havien anat passant sense que cap dels dos se n'adonés. Una imponent foscor començava a ennegrir la situació. Calia tornar a casa per tal de no fer patir les dones abans que la nit els atrapés del tot. Quan els dos amics aixecaren la vista i observaren el cel, s'adonaren que no era pas l'arribada de la nit el que havia enfosquit la claror del dia, sinó una espessa capa d'amenaçadors núvols que s'havia situat just damunt els seus caps. Progressivament, un descontrolat vent, cada vegada més fort, els endinsava cap a alta mar. En pocs segons foren sorpresos per un fort onatge que amenaçava incessantment de bolcar la petita embarcació d'un moment a l'altre. De sobte, el pitjor dels temors es complí, l'espessa capa de núvols havia començat a descarregar, cada vegada amb més força. El vent bufava amb intensitat i la pluja es precipitava cada vegada amb més força. La tragèdia estava anunciada, res evità el naufragi. En Llorenç i en Martí mai més tornaren a posar peu a terra ferma. Hi

ha històries úniques que fan que la gent cregui en un destí escrit. Sens dubte, aquella n'era una d'elles. Després de conviure a diari amb la mort i esquivar-la una i altra vegada, aquell fantàstic element que tant els apassionava, els arrencava la vida. El mar... en ocasions una criatura que sembla adquirir vida pròpia, allò que els hi ho havia donat tot a la vida i tanta emoció els despertava, els havia arrossegat per quedar-se'ls tota l'eternitat. Com un amor malaltissament obsessiu que busca retenir-los egoistament. Sempre s'ha dit que el mar s'emporta tot el que et dona. La literalitat amb la que ho feu amb aquells joves fou espantosa.

Els records del seu malaurat Martí li arrencaven, encara avui, riuades de llàgrimes. Els dies autumnals d'aquell novembre es consumien sencers mentre ella recordava aquells meravellosos anys. Els profunds silencis que ocasionava la sensació de soledat, l'abocaven, inevitablement, a projectar aquells records. Feia la colada, anava a comprar, preparava el menjar, mirava la televisió... tot rememorant èpoques passades. El seu cos duia la rutinària vida del dia a dia, però la seva ànima semblava viure en un món paral·lel. El subconscient de la Sònia havia creat una realitat fictícia, formada pels seus records, que compaginava amb la realitat del món actual.

Quan finalitzà aquell profund trànsit que una vegada més havia patit, veié com, sense pràcticament adonar-se, el dia havia transcorregut. Ara es trobava amb la seva bata a punt d'encaminar-se una altra nit cap al llit, i tornar a afrontar la dura batalla que semblava haver de mantenir cada nit contra el malson que tant la torturava. Aquesta vegada, dins el malson, la Sònia aparegué estirada al llit, exactament al punt on havia finalitzat l'anterior nit. Talment com s'hi fos un llibre deixat a mitges i que estava reprenent des del mateix punt. Altre cop en aquell fred i pudent hospital. Estirada en aquell llit on unes rovellades motlles desprenien un esgarrafós grinyolar. Fins i tot elles, semblaven manifestar el seu desig d'escapar d'aquella habitació. El fred s'apoderava de la Sònia a pesar d'estar tapada fins al coll. La humitat fruit de la incessant tempesta de l'exterior s'escolava a través dels racons més inhòspits. Un imponent embalum s'havia erigit dins seu, a l'alçada del ventre, i un natural instint la impulsava a situar les mans al damunt per tal de protegir-lo.

El despertarà fou immediat. Una terrible ansietat recorria el seu cos. Mirà de calmar-se, buidant de pensaments el cervell, tot inspirant-se en el blanc sostre de l'habitació de casa seva. Va Agafar la fotografia de la tauleta de nit i la va observar detingudament durant uns minuts; com si, a través de la vista, la seva ment pogués recórrer novament diversos anys en el temps. Mai no es cansava de contemplar aquell retrat en blanc i negre, aquella imatge seva amb en Martí que desprenia pau i felicitat per tots els costats, aquella fantàstica escena immortalitzada minuts abans que en Martí s'endinsés per sempre més en el seu estimat Mediterrani... En Martí havia tornat de Burgos per passar la resta de la seva vida juntament amb la Sònia, però el fet que al cap d'unes poques hores desaparegués per sempre va fer que la Sònia considerés aquella tornada, com l'arribada d'un misteriós ésser fantasmal que vingué només a realitzar el seu compliment a la Terra. Per a la Sònia, era com si en Martí ja hagués mort durant la Guerra, i aquella fugaç visita que havia rebut no era ell exactament, sinó el seu esperit, que venia a plantar una llavor dins l'úter de la seva esposa com a últim record seu per poder descansar en pau eternament. Una fantàstica llavor que cobrava vida nou mesos després entre les parets d'una gèlida i esgarrifosa habitació d'hospital, exactament igual al que la Sònia veia en el seu recurrent malson. El xip-xap de les gotes de pluja en contacte amb les parets de casa seva i el bufar del vent actuaren com a somnífer per a la Sònia i ràpidament recuperà la son. Al caps d'uns pocs segons el viatge a través dels seus somnis la tornava a situar en aquell fatídic hospital. Un altre cop en aquella mateixa habitació, ara sense embalum i amb una fatiga que li impedia parlar i respirar sense complicacions. De cop, una fosca ombra entrà dins l'habitació. S'apropà a la Sònia parsimoniosament. Semblava el rostre d'una anciana profundament danyat pel pas dels anys, caminava amb una visible cuixera i una lleugera gepa se li erigia a l'esquena. Una túnica negra li recobria tot el cos, i la foscor de la cambra tant sols permetia distingir uns llavis arrugats i unes dents groguenques i mal cuidades. Duia un nadó entre els seus braços embolicat de manera que no se li veia res més que els ulls.

- Em sap greu. El part no ha anat bé. El bebè no respirava per sí sol i no hem pogut fer-hi res. Tots els intents per a reanimar-lo han estat envà. Ha mort fa pocs minuts. Ens l'hem d'emportar.
- No el podria veure una sola vegada siusplau?
- No, els metges han dit que no.
- No! Siusplau, no! Els hi ho suplico, deixin-me'l veure una sola vegada!

La Sònia estengué els braços dret i pogué acaronar la suau cara del nadó. Un calfred la recorregué per dins. El tacte d'aquell nadó era fred com el gel. A partir d'aquest moment, el malson entrà en una profunda confusió. La visió de la Sònia s'enterbolí i aquella fosca ombra donà l'esquena i desaparegué de l'habitació enmig d'una espessa boira. La Sònia s'aixecà del llit ràpidament però les cames no li responien i caigué al terra. S'arrossegà com una serp uns metres, fins a la porta, i veié un llarg passadís que semblava no acabar mai. Al fons, la mateixa ombra anava empetitint-se al mateix temps que s'allunyava. El repicar de la sola de les sabates amb el terra ressonava a través d'aquell silenciós passadís i la conjunció amb els crits de desesperació de la Sònia de fons composaven una escena traumàtica. Tota aquella crueltat que despertava la situació havia quedat misteriosament i malaltissa gravada dins el cervell de la Sònia i se li anava repetint durant cada nit de la seva vida, martiritzant-la i turmentant-la fins a embogir. No sabia per què. Obrí altra vegada els ulls i retornà a la realitat del seu llit. Una suor freda li recorria cada part del seu cos, les llàgrimes inundaven les seves bosses oculars i una respiració accelerada semblava precedir un inevitable atac d'ansietat.

Sortí de l'habitació i començà a recórrer la casa mirant de calmar l'angoixa. Aquella casa on hi entrà de la mà d'en Martí recentment casats a l'Ajuntament. Els passadissos pels quals ara passejava havien estat testimonis del pas de tota una vida. Mentre feia les respiracions profundes que el metge sempre li havia aconsellat fer per prevenir un atac d'ansietat, anava fixant-se en tots i cadascun d'aquells històrics elements que continuaven, alguns d'ells, al mateix lloc on els ubicà un dia cinquanta anys abans. Passà per davant del mateix mirall on s'havia pentinat segons abans de fer l'amor amb en Martí per primera vegada, la nit de noces. Un mirall que ara mostrava un envellit i entristit reflex que res tenia a veure amb aquella Sònia del 1935. Aquell mirall que li havia reflexat el rostre cada dia en els darrers cinquanta anys actuava de testimoni i informador del pas del temps romanint intacte com el primer dia. Un elegant buró de fusta, el primer moble que la parella comprà, restava en el mateix racó del menjador on s'ubicà el primer dia i totalment immune al pas dels anys. Recórrer aquells passadissos era com entrar en un gran museu on es rememorava tots i cadascun dels capítols de la vida de la Sònia. La casa era un mar de fotografies: la Sònia a Montjuïc abraçada a en Martí amb les vistes de la ciutat rere seu, la Sònia somrient mostrant un peça d'orada recentment pescada amb l'ajuda d'en Martí, la Sònia i en Martí pedalejant en bicicleta

al llarg del Port... Totes elles, fotografies que il·lustraven una Sònia jove, feliç i acompanyada... tres atributs que en el seu cas anaven entrelaçats. Acompanyada, en la majoria d'ocasions, del seu Martí. Només era una, la foto en què no apareixia en Martí. En ella, la Sònia sortia també acompanyada, en aquest cas, acompanyada d'una il·lusió que s'estava gestant dins el seu úter en forma ovalada. La imatge de la Sònia acaronent el gran record que en Martí li havia deixat amb una mirada plena d'esperança era la última fotografia que es recordava de la Sònia. Era com si aquell històric museu finalitzés en aquell record, com si no existís vida més enllà d'aquell punt, com si la vida de la Sònia hagués entrat en un forat negre del qual mai n'havia sortit. Mai arribà a veure la cara d'aquell esperat nadó que ella sempre l'havia anomenat el petit Martí quan li parlava al fetus cada nit. La mort d'aquest segon Martí suposà un cop definitiu per a ella. La seva vida havia restat immòbil des d'aquell moment, exactament, com el seu particular museu. A partir de l'instant en que li arravataren l'únic record viu que en Martí li havia deixat, la seva vida entrà en un profund període de confusió, silencis i foscor. La melancolia i la soledat es convertiren en les seves inseparables companyes. Havia acabat acceptant-les com a tal, i el sol fet d'estar entre aquelles parets i rodejada d'aquells records la permetien viure amb l'esperança que algun dia tot tornés a ser com abans. Exactament com els anys que estigué esperant en Martí que tornés de la Guerra. Confiava que mantenint aquella casa intacta els esperits dels seus estimats estarien vius d'alguna manera. Tenia fe que, tard o d'hora, la seva presència es faria notar sota aquell sostre.

Foren uns intensos minuts els que la Sònia estigué donant tombs al llarg d'aquell singular museu, tot envaïda per la terrible tristesa que l'assolava des que l'havien alertat de l'imminent enderrocament del pis. Pensava en la vida que hauria de portar ara, allunyada del seu barri de tota la vida, i sobretot, allunyada d'aquelles parets que li mantenien viva la flama de retrobar-se algun dia amb els seus éssers estimats. Sortí de casa, per tal d'oblidar aquell mal tràngol. Recórrer els carrers de la seva Barceloneta i sobretot, aquell moll, tampoc permetia deslliurar-la d'aquells pensaments negatius. Com podia ser que la desarrelessin d'aquella manera del que havia estat la seva vida? Quina vida portaria ara si moria l'única cosa que quedava del que ella entenia que era la Sònia? Tots aquests enigmes inundaven el seu cap al temps que, passa rere passa, es mirava tot aquell escenari en el qual havia transcorregut tota la seva vida i que ara deixaria de veure. S'aturà en un quiosc i la notícia ocupava la primera plana en la

majoria dels diaris. Es fixà en un d'ells: *“La Nova Via Olímpica! Entrevista amb el director de la cadena hotelera que s'ubicarà en l'actual districte de la Barceloneta”*. No es pogué estar de comprar-lo. Amb les llàgrimes, salades com el mar, recurrent les seves vermelloses galtes confirmà que el seu pis seria enderrocat per col·locar-hi un hotel presidit per aquell home de vora cinquanta anys del qual s'hi redactava una extensa biografia. Aquell home de casa bona, *tratje* car i que segons explicava, havia estat adoptat el setembre de 1948, es convertia ara en el seu botxí.

Poc a poc, tots els terbolosos elements del malson començaren a aclarir tot el seu significat. Ara la fosca ombra del somni que subjectava un nadó començava a mostrar una cara ben definida, la túnica negra insinuava ser la túnica d'una monja, i ara sí que sentien els plors d'aquell infant que semblava mort... El matrimoni civil de la Sònia i en Martí havia estat declarat il·legal, com tots els matrimonis civils previs a la Guerra. La tornada d'en Martí fou tan breu que no pogueren casar-se de nou. A efectes jurídics, aquell nadó no naixé d'una mare vídua, sinó d'una mare soltera, fruit d'un amor il·legítim entre dos rojos, ateus, d'ideologia propera al comunisme... L'ànima d'aquell nadó, impura, fou netejada i alliberada, en el moment en què una monja l'entregà a una rica i poderosa família després del part de la Sònia sense que aquesta ho sabés mai. La mentiren amb la seva mort i li ensenyaren el cos d'un nadó ja mort setmanes enrere. El nen creixé en un ambient rodejat de privilegis, amb uns estudis i una educació que li permeteren convertir-se en un prodigiós propietari d'una famosa cadena d'hotels que anys més tard aixecaria un dels seus principals edificis en la imponent Via Olímpica construïda especialment pels Jocs Olímpics de Barcelona 1992 al mariner de la Barceloneta.